

використання космічних інформаційних систем та технологій в суміжних галузях, тощо.

Від реалізації даної Стратегії очікується: розширення співробітництва та набуття Україною членства в Європейському космічному агентстві; початок комерційної експлуатації космічного ракетного комплексу з ракетою-носієм «Циклон-4», розширення географії стартових майданчиків для ракет-носіїв цього типу; відновлення функціонування проектів «Морський старт» і «Наземний старт» із ракетами носіями «Зеніт-3SL». «Зеніт-3SLB», «Зеніт-3SLBF»; створення новітніх зразків ракетних двигунів на різних видах палива для перспективних космічних проектів; участь в проектах європейської програми з досліджень та інновацій «Горизонт-2020» із космічної тематики.

Література

1. Про космічну діяльність: Закон України від 15 листопада 1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>.

2. Стратегія космічної діяльності України на період до 2022 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nkau.gov.ua/nsau/catalognew.nsf/main>.

3. Беглий О.В. Правове забезпечення діяльності авіакосмічної галузі України: стан і перспективи удосконалення / О.В. Беглий, З.І. Боярська, Є.К. Єряшов // Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. – К.: НАУ, 2012 – № 3 (24). – С. 16-20.

УДК 347.82(477) (043.2)

Русіна А.Ю., студентка,
факультет економіки та бізнес-адміністрування,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Макеєва О. М., к.ю.н.

ПОВІТРЯНЕ ПРАВО УКРАЇНИ: СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК

У сучасному світі все більше набуває використання повітряний простір, але формування повітряного права в Україні тривалий час не мало самостійного характеру.

Концептуальний підхід до становлення правової регламентації використання повітряного простору в Україні вперше втілено у «Правилах про повітряні пересування у повітряному просторі над територіями РРФСР та її територіальними водами», що були затверджені РНК 17 січня 1921 р. З прийняттям Правил

розпочинається формування відповідних інститутів повітряного права СРСР. 27 квітня 1932 р. ЦВК і РНК СРСР було затверджено Повітряний кодекс СРСР, який був збірником законів з повітряного права і складався з 9 глав та 68 статей. 7 серпня 1935 р. постановою ЦИК та РНК СРСР було затверджено наступний Повітряного кодекс, який складався з 10 глав та 96 статей та Додатку, що визначив систему повітряного права як галузь законодавства.

6 грудня 1961 р. було затверджено новий Повітряний кодекс, що складався з 10 глав, 145 статей та Додатку. У ньому було відображено права та обов'язки екіпажу повітряного судна; порядок здійснення міжнародних повітряних перевезень пасажирів, багажу й вантажів; встановлювалася адміністративна відповідальність (у вигляді штрафів) за порушення відповідних норм. Подальший розвиток доктрини радянського повітряного права позначений із затвердженням 11 травня 1983 р. нового Повітряного кодексу СРСР. Під його впливом була визначена система повітряного законодавства, що складається з взаємопов'язаних правових інститутів: державне регулювання діяльності в галузі цивільної авіації; державний контроль за діяльністю цивільної авіації; повітряні судна; аеродроми, аеропорти та об'єкти єдиної системи організації повітряного руху; екіпаж повітряного судна; польоти повітряних суден; авіаційна безпека; повітряні перевезення; авіаційні роботи тощо [1, с. 23].

Із прийняттям у 1993 р. Повітряного кодексу України розпочинається інтенсивний розвиток повітряного права незалежної України. За час, що минув, з 1993 р. Україна вже стала членом Європейської конференції цивільної авіації та Європейської організації з безпеки аеронавігації і тому 19 травня 2011 р. Верховна Рада України прийняла і ухвалила новий Повітряний кодекс України.

Ще за роки Першої світової війни почав домінувати підхід державного суверенітету над повітряним простором, а наприкінці Другої світової війни авіатранспорт стає однією з найголовніших індустрій, що регулюється на рівні національних законодавств, на основі Чиказької Конвенції 1944 р. та мережею двосторонніх угод між урядами. До 1980-х рр. у державах, які нині є членами Євросоюзу, швидко зростала кількість нерегульованих польотів (чартери), що було зумовлено доступом до цих польотів, кількістю та маршрутами. У двосторонніх міжурядових угодах щодо надання послуг повітряного перевезення держави-члени почали лібералізувати заплановані польоти. Політика Євросоюзу щодо

лібералізації повітряного транспорту охоплює чотири основні сфери: доступ на ринок, контроль обсягів, тарифи та питання ліцензій на роботу компаній. Політику було визначено ще у 1980 р. та запроваджено у три етапи. У липні 2006 р. Комісія запропонувала модернізувати та спростити правові рамки для внутрішнього ринку повітряних перевезень шляхом «кодифікації» нормативно-правових актів у єдиний документ.

Повітряне право України за роки незалежності у національній системі права вже історично сформувалося як підсистема - за сукупністю нормативно-правових актів з умовно самостійною функцією, обумовленою правовою природою держави як суверена повітряного простору; повітряне право України як система формується не як сукупність, а як множина правових принципів та норм, що у своїй єдності утворюють нову якість відносин, пов'язаних із застосуванням державою гарантій щодо використання її повітряного простору та участю у використанні міжнародного повітряного.

Повітряне право України містить притаманні тільки йому правові норми та правові категорії стосовно визначення суб'єктних та об'єктних галузевих ознак (наприклад, авіаційний персонал, пілот, екіпаж повітряного судна, експлуатант авіаційної техніки, повітряний транспорт, повітряне судно, авіаційні правила, аеропорт, аеродром, повітряна траса та інші [2, с. 11]).

Таким чином, враховуючи зовнішньоекономічну орієнтацію національної повітряної галузі України та об'єктивну необхідність їх подальшу інтеграцію до світового ринку повітряних послуг і технологій, все більшої ваги набувають вдосконалення міжнародної договірної діяльності та відповідна робота на національному рівні, а також їх адекватне правове забезпечення .

Література

1. Повітряне право України: підручник / за заг. ред. В.В. Костицького. – К., 2007. – 550 с.
2. Козловський А.А. Розвиток концепції повітряного права: історія і сучасність / А.А. Козловський, З.І. Боярська // Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». – К.: НАУ, 2009. – № 3 (12). – С. 8-12.